

Un any de transició a les Illes Balears

MIQUEL PAYERAS

El 1988 serà un any difícil i inquietant. No és un pronòstic de cap vident. Ni tan sols de cap analista polític. Ho digué, així de rotund i referint-se al seu partit, el president del PP de les Illes Balears, Joan Verger. La franquesa de Verger serveix, extrapolada, per a tota la vida política balear d'aquest any nou que es desclou. Reforma de l'estatut i preparatius de cada partit en un any clarament pre-electoral marcaran els dotze mesos que vénen.

Si es compleixen les previsions, el mes de febrer el Parlament balear aprovarà la reforma de l'estatut, vigent des del 1983, és a dir, fa quinze anys. Després Madrid tindrà la darrera paraula. Nacionalistes del PSM i UM, a més d'EU, sospiten que a les Corts espanyoles funcionarà un pacte, formal o tàcit, a l'hora de reformar en bloc tots els estatuts basats en l'article 143 de la constitució. Les crides de PP i PSOE al "realisme" i a la necessitat de pactar a les Balears el que sigui aprovable a Madrid, abonen aquesta idea. Tot i així, sembla que formalment les Illes passaran a ser una "nacionalitat". El problema és que aquesta declaració formal és més que probable que no vagi acompanyada d'un sostre competencial d'acord amb el suposat reconeixement oficial de la condició històrica.

Al marge del que ocorri als parlaments de Palma i de Madrid, l'autogovern tindrà una cita important en el que ja és la tradicional Diada que organitza cada mes de maig l'Obra Cultural Balear. No és de suposar que serveixi de gaire –si més no pel que fa a la tramitació de la reforma de l'estatut, que

ja podria ser aprovada–, però serà un moment important per a veure com s'hi impliquen els partits. És a dir, si la separació entre els "majoritaris" (PP i PSOE), favorables a la reforma pactada, i els minoritaris (EU i sobretot els nacionalistes: PSM i UM), que en són contraris, és purament conjuntural o respon a diferències ideològiques difícils de salvar. No és poca cosa, atès que qualsevol pacte post-1999 haurà de ser necessàriament entre un dels majorita-

Els del PP tenen prevista, segurament devers la primavera, una conferència de militants que serveixi per donar una imatge d'absoluta unitat interna.

ris i algun dels nacionalistes. Serà el moment de saber si l'autogovern és, per uns i altres, una simple moneda de canvi o és el bessó de l'existència política de les Balears.

Medi natural. El 1998 podria ser un any d'agitació ecologista. La relativa tranquil·litat (en qüestions de defensa ambiental, ni Mallorca ni les Balears no són mai una àrea tranquil·la) viscuda aquests darrers anys podria rompre's. Dos projectes importants del Govern balear poden aixecar –ja ho han fet, en realitat– noves campanyes de

L'any 1998 serà, políticament, de transició a l'any electoral següent. Tot i així, no hi faltaran activitats: reforma de l'estatut i conferències i congressos de partits per a preparar el 1999 marcaran el calendari.

mobilitzacions. L'un és el de la residència d'estiu per a Aznar, al Cap des Pinar –sobre la qual ja informava aquest setmanari la setmana passada–, que no ha fet sinó començar i que pot portar cua. El segon, i més important, és l'anunci d'una nova autopista entre Palma i Manacor, que rebutgen no pocs col·lectius de pagesos, l'oposició i el Grup d'Ornitologia Balear, a més dels grups ecologistes locals. Encara que no sigui una obra immediata, el 1998 pot ser –per allò de tenir a prop les eleccions– un any interessant, puix que es podria reactivar l'oposició al projecte, amb la idea que una gran mobilització podria fer canviar, o en tot cas ajornar, la iniciativa per a uns anys més enllà i guanyar així un temps imprescindible, a l'espera de si el 1999 hi ha un canvi de majoria política que pogués repensar el projecte.

L'any de la reforma de l'estatut també serà un any clarament pre-electoral. El president del PP, Joan Verger, deia en les declaracions de més amunt que "allò que no sigui fet l'1 de gener del 1999 ja no es farà per la primavera". Es referia novament a la situació del seu partit, el PP, i expressava així la necessitat de tranquil·litzar la situació interna i de deixar tota la maquinària electoral a punt durant el 1998. La predicció és vàlida per al PP i per a tots els altres partits. El partit que no ho tingui tot enllestit a la fi del 1998, magre ho tindrà l'any sobre.

Per això els del PP tenen prevista, segurament devers la primavera, una mena de conferència de militants que serveixi per donar una imatge d'absoluta unitat interna. La idea és que la foto de família unida faci oblidar al votant popular els problemes interns que ha sofert el partit des de la dimissió de Ca-

ARXIU / JOAN CELIÀ

nellas l'estiu de 1995 i, sobretot, el dur estiu del 1997, quan el president fundador hagué d'asseure's al banquet dels acusats pel cas Túnel de Sóller. Llevat que hi hagi improbables sorpreses, la conferència servirà per confirmar Jaume Matas com a candidat a president, amb el suport de les altres famílies internes: canyellistes i verge-ristes.

L'oposició esmola les eines. També els socialistes tendran una conferència, que en aquest cas seran unes veres *primàries*, per elegir candidat a president a les eleccions de 1999. Així ho decidí el congrés el juliol del 1997. La data no és fixada encara, però segurament que també serà per la primavera. Del resultat d'aquestes eleccions internes, en dependran moltes coses. Un canvi de majories al govern només és possible si el PSOE té un líder clar, fort i acceptat internament i externament. Francesc Triay, Andreu Crespí, Margarita Nájera, Francesc Antich i encara algun altre, són els noms que sonen perquè els militants socialistes triïn el seu cap de cartell del 1999.

A la resta de partits les coses són força més clares. A la UM, Maria Antònia Munar no té cap problema intern i podrà dedicar tots els esforços, durant el 1998, a continuar obtenint rèdits de la presidència del Consell i, en clau interna, a ampliar el partit territorialment a la pràctica totalitat dels municipis mallorquins.

El PSM-Nacionalistes de Mallorca, amb Pere Sampol al capdavant, ha sabut superar els problemes que tingué a començament de legislatura (pacte del Consell, incineradora, acusacions de dre-

Si es compleixen les previsions, el mes de febrer el Parlament Balear aprovarà la reforma de l'estatut. Les Corts espanyoles tendran la darrera paraula per canviar el text vigent des del 1983.

tanització...) i veu amb satisfacció com es comença a reconèixer la tasca dins el Consell, sobretot en l'àrea de Cultura, dirigida per Damià Pons. El congrés de desembre servirà als nacionalistes per confirmar candidats i llançar el partit a una cursa electoral que tindrà per objectiu (l'exemple del Bloque és citat sovint dins el PSM) de prendre terreny al PSOE i de consolidar així la tercera posició. En aquesta tasca necessitaran l'ajut dels germans menorquins, els quals hauran d'haver superat la retirada del seu líder històric, Ramon Orfila.

A Esquerra Unida, Eberhard Grosske veurà confirmada, possiblement, la in-

existència d'una anunciada i reanunciada escissió dels crítics. Amb un panorama intern amb tendència a la tranquil·litat, la formació esquerrana haurà d'intentar que la tasca feta a les Balears no es vegi afectada per la minva d'intenció de vot que les enquestes atribueixen a IU-Espanya.

En l'àmbit de l'ecologisme polític, caldrà veure si els Verds superen la fase de crisi silenciosa que els afecta, a Mallorca, des del fracàs electoral del 1995 i aconsegueixen de refer-se'n. Si no, serà Josep Ramon Balanzat, l'actual diputat verd per Eivissa, qui esdevindrà l'únic "cartell verd" amb possibilitats reals.

La gent que viu al món

Maria Beneyto

Amors trencats, encontres i desencontres, condicionaments socials, absurds... La gent que viu al món recull onze relats dels més interessants de l'autora.

Introducció de Josep Ballester

Bromera
"Els Nostres Autors", 37

Recull de refranys valencians

Vicenta Adell Cerdà

Aquesta obra conté 1.040 dites i refranys en valencià, traduïts als castellà o amb el seu corresponent significat. Estan extrets del *Novísimo Diccionario General Valenciano-Castellano* del prevere D. J. Martí i Gadea.

Denes 10 Editorial

La serp del llac

Antoni T. Mateu

Començareu a llegir i ja vos estranyareu: Però si és el mar! Tot té una explicació. Per saber com passà de mar a llac heu de llegir el llibre. Alhora descobrireu quin culpa tingueren la serp, la xica i el gos de la portada.

Edicions del Bullent
"Estrella de Mar", 12